

та нормативних актів, спрямованих на врегулювання інноваційної сфери, покращання інвестиційного клімату в державі. Створення належних умов для діяльності інвестиційних фондів дасть змогу Україні мати в їх особі ефективний механізм для розвитку ринку цінних паперів, які відіграють значну роль у міжгалузевому перерозподілі капіталу, підвищують стабільність фондового ринку, стимулюють внутрішнє і зовнішнє інвестування.

Список літератури:

1. *Архієреєв С.І.* Інноваційний потенціал України: прогнозно-аналітичні оцінки/ С.І. Архієреєв, Т.В. Тарасенко. – Х. : Вид-во "Золоті сторінки", 2008. – 112 с.
2. *Зянько В.В.* Інноваційне підприємництво: сутність, механізм і форми розвитку : монографія. – Вінниця : УНІВЕРСУМ, 2008. – 397 с.
3. *Калінеску Т.В.* Управління венчурним інвестуванням підприємств: монографія / Т.В. Калінеску, О.М. Антіпов. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. – 276 с.
4. *Ковалишин П.В.* Формування та розвиток ринку венчурного інвестування України: монографія / П.В. Ковалишин. – Миколаїв: Вид-во МДАУ, 2008. – 302 с.
5. *Про ін-ти* спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 15 бер. 2001 р., № 2299-ПІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21.
6. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uaib.com.ua>.

Отримано: 28.03.2012

УДК 339.03:69.003

Л.І. Дзюбенко

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У СИСТЕМІ ФАКТОРІВ ЛІКВІДНОСТІ ОБ'ЄКТІВ

АНОТАЦІЯ

В статті розглянуто основні ресурси економічного росту. Досліджено зміни в розвитку суспільного виробництва, фактори за рахунок яких досягається ріст відтворювальних процесів в економіці.

Ключові слова: *ресурси, інформаційний ресурс, фактори росту, ліквідність.*

АНОТАЦИЯ

В статье рассмотрены основные ресурсы экономического роста. Исследованы изменения в развитии общественного производства, факторы за счет которых достигается рост воспроизводственных процессов в экономике.

Ключевые слова: ресурсы, информационный ресурс, факторы роста, ликвидность.

ANNOTATION

The article discusses the basic resources of economic growth. The changes in the development of social production, the factors by which achieved growth of reproductive processes in the economy.

Keywords: resources, resource, growth factors, liquidity.

З метою аналізу впливу інноваційно-інвестиційного потоку на якість економічного росту, надано визначення інноваційно-інвестиційних ресурсів, досліджено зміни в закономірностях розвитку суспільного виробництва та значення інноваційно-інвестиційних ресурсів як визначальної складової відтворювального процесу і фактору економічного росту.

В будь-якій країні економічний ріст є підсумком дії багатьох економічних, соціальних і політичних факторів. Дії цих факторів реалізуються в збільшенні кількості ресурсів, що залучають у виробництво, і підвищенні ефективності їхнього використання. Актуальною є задача визначення факторів, ефективного використання яких веде до нової якості економічного росту. Дуже важливою є задача дослідження закономірностей розвитку інформаційної економіки, що орієнтована на сітки.

Об'єктом дослідження обрано ресурси економічного росту. Розглянуто базисні інновації, що утворюють цілу мережу техніко-економічних нововведень. Досліджено інформаційний ресурс як визначальний фактор розвитку економічної, технічної й наукової сфер людської діяльності та його втілення у сіткові структури. Використовуючи закон убутної граничної прибутковості, проаналізовано трансформацію ефекту масштабу виробництва в сітковий ефект в інформаційній економіці.

Метою статті є дослідження факторів, за рахунок яких досягається ріст й удосконалювання відтворювальних процесів в економіці. Важливою закономірністю сучасного економічного росту є його нерівномірність, обумовлена процесом періодичного послідовного

заміщення технологічних укладів. У кожному своєму циклі процес розширеного відтворення базується на використанні більш прогресивних і ефективних досягнень науки й техніки.

Ставилося завдання дослідження взаємозв'язків інформації, освіти, інновацій, інвестицій та економічного росту.

В економічній теорії під ресурсами розуміють все те, чим володіє суспільство для виробництва товарів і послуг. Немає єдиного підходу до класифікації ресурсів. Разом з тим, аналізуючи й узагальнюючи їх, можна виділити наступні види класифікацій ресурсів:

- глобальну, відповідно до якої виділяються ресурси: матеріальні (земля, сировина, капітал); людські (праця, робоча сила);

- функціональну, у якій ресурси деталізуються більшою мірою: природні, матеріальні, трудові, фінансові, інформаційні, маркетингові, тощо;

- видову: за походженням: природні (земля, корисні копалини, вода, ліси), людські; за тривалістю використання: капітальні (будинки, споруди), змінні (сировина, матеріали); за співвідношенням: взаємозамінні, що доповнюють; за вичерпаністю: поновлювані й непоновлювані;

- інноваційну, відповідно до якої в ресурсний потенціал інноваційного розвитку реального сектора економіки включають: виробничий, технологічний, управлінський, фінансовий, інвестиційний й інституціональний потенціали.

Становить інтерес класифікація матеріальних ресурсів російським вченим-економістом М.Д. Кондратьєвим у плані виділення двох категорій речей, що входять до складу суспільства (1).

Речі (ресурси) першої категорії – це ті, які прямо або побічно служать задоволенню потреб, але дані від природи практично в необмеженій кількості у такому виді, що використання їх не вимагає попередньої трансформації. Вони являють собою природне середовище суспільства. Вони регульовані.

Зовсім інше можна говорити про другу категорію речей, що служать задоволенню потреб:

- одні – дані природою в обмеженій кількості й через свою загальноновизнану корисність стають предметом суспільних й економічних відносин;

- інші – дані природою, можливо, у необмеженій кількості, але для свого використання вимагають попередньої трансформації;

- треті – об'єктивно обмежені кількісно й разом з тим також вимагають для використання попередньої трансформації.

Речі другої категорії є продукт суспільного й економічного життя в результаті трансформації елементів природи. Вони виникають у процесі й на основі відносин і взаємодії людей, у них знаходять вираження накопичені суспільством знання й технічні навички. Володіти й мати у своєму розпорядженні такі ресурси – значить володіти й мати певну потенційну силу, владу, можливість задоволення існуючих у суспільстві потреб. Ці ресурси виступають як центри притягання, як центри консолідації й централізації певних суспільних й економічних відносин й, насамперед, фінансових (інвестиційних).

В історичному плані саме ресурсні фактори відіграють особливу роль у появі нової якості економічного росту. На кожному етапі розвитку відтворювальної системи виділяється конкретний вид ресурсів, володіння яким стає неодмінною умовою нової якості економічного росту. На кожному новому етапі еволюції відтворювальної системи з'являються нові ключові види ресурсів. Чим раніше виробники одержать доступ до такого ресурсу, чим відносно дешевше він їм обходиться, тим активніше йде процес розвитку всіх компонентів відтворювальної системи. Конкурентноздатною стає та національна відтворювальна система, де виробники освоюють даний ресурс першими.

В 1926р. М. Кондратьєв у роботі «Довгі хвилі кон'юнктури» уперше відзначив, що крім коротко- і середньострокових хвиль кон'юнктури існують більш тривалі кон'юнктурні цикли, які охоплюють період від 40 до 60 років. З кінця XVIII століття Кондратьєв виділив три цикли такої тривалості. Його ідеї розвив Й. Шумпетер, показавши, що в основі тривалих кон'юнктурних циклів знаходяться інновації. Інновації, які ініціюють новий цикл М. Кондратьєва й протягом декількох десятиліть відіграють роль локомотива світової економіки, мають наслідки для всієї господарської системи. Власне кажучи – це базисні інновації, що утворюють цілу мережу техніко-економічних нововведень, і мова про них може йти в тому випадку, якщо вони задовольняють наступним вимогам:

- на технологічному рівні визначають темп і напрямок інноваційного процесу;
- на економічному – вирішальним чином обумовлюють загальноекономічний розвиток у фазі підйому, впливаючи на якість економічного росту;
- на суспільному рівні ведуть до широких реорганізацій.

В основі кожного циклу знаходиться базисна інновація – від парової машини першою циклу до інформаційної техніки сучасного,

п'ятого циклу. У сучасному циклі інформацію варто розглядати як основу економічного росту, а цифрову й комп'ютерну техніку – як ядро базисної інновації під загальною назвою «інформаційна техніка» (2). До інновацій відносяться всі нововведення, які вперше знайшли застосування на підприємстві й приносять йому конкретну економічну й/або соціальну користь. Під інновацією розуміється не тільки впровадження нового продукту на ринок, але й інші нововведення: нові або поліпшені види продукції (продуктові інновації); нові або поліпшені послуги (інновації послуг); нові або поліпшені виробничі процеси й технології (процесні й технологічні інновації); змінені соціальні відносини на підприємстві (соціальні або кадрові інновації); нові або поліпшені виробничі системи.

Зміни взаємозв'язків науки, технологій й економічного росту є однією з найважливіших характеристик постіндустріального суспільства. Більше того, науково-технічні зрушення й інноваційна діяльність стали явищем постійно присутнім в економічному розвитку, з фактору зовнішнього (екзогенного), щодо відтворення, перетворилися у фактор ендогенний. А в цілому процес розширеного відтворення в країнах, що успішно розвиваються, став стійко інтенсивним, завдяки тому, що він базується в кожному своєму циклі на використанні більш прогресивних і більш ефективних досягнень науки й техніки. Потік інновацій приводить до росту розмаїтості продуктів, що поставляються на ринок, а, отже, до росту витрат на НДДКР і рекламу, які можуть бути компенсовані тільки новими інноваціями. Багатство поступово переходить до підприємців, які не просто володіють капіталом, а здатні організувати інноваційний потік, що самовідтворюється. Зростає роль людського фактору. При такому підході чітко позначається, що наука й інновації є головним можливим ресурсом перетворення виробництва, розподілу й обміну, і досягнення нової якості економічного росту.

У сучасній економіці інформація пронизує всі класичні ресурси й у той же час є самостійним ресурсом. Сукупний попит зрушується у бік інформаційних потреб, які усе більше індивідуалізуються.

У науковій літературі розвиваються кілька точок зору щодо трактування сутності інформаційного ресурсу. Група українських вчених вважає інформаційний ресурс особливим видом ресурсів, заснованим на ідеях і знаннях, накопичених у результаті науково-економічної діяльності людей і представлених у формі, що дозволяє нагромадження, реалізацію й відтворення (3).

Під інформаційним ресурсом слід розуміти сукупність знань природної, наукової, соціально-економічної й іншої природи, що

використовуються з метою підвищення ефективності економічного росту та мають економічний ефект для господарських суб'єктів.

Інформаційний ресурс у різні історичні часи й епохи мав велике значення й високу товарну ціну, але саме в результаті зрушень техніко-технологічного характеру цей специфічний ресурс став визначальним фактором розвитку економічної, технічної й наукової сфер людської діяльності. Це веде до зниження ролі матеріальних факторів виробництва й зростанню значення інформаційних його складових. Нові технології дозволяють підвищувати продуктивність матеріальних факторів, не збільшуючи споживання енергії й сировини, не залучаючи додаткову робочу силу. Звідси, на думку деяких економістів, слідує важливий висновок: «Технологічна революція останніх десятиліть практично повністю зняла з порядку денного проблему швидкого вичерпання мінеральних й енергетичних запасів, у результаті чого постіндустріальні країни живуть сьогодні в новому світі – світі необмежених ресурсів. Головним ресурсом стають знання й інформація, а вони невичерпні» (4).

Дієвість інформаційного ресурсу пов'язана з його втіленням у сіткові структури. У класичній економіці основне співвідношення між економічними показниками виражається S-образною кривою, що характеризує зв'язок між показниками витрат і випуску за припущенням сталості інших змінних. Виходячи із закону убутної граничної прибутковості, тут спрацьовує негативний зворотний зв'язок, який веде до стану рівноваги, що відбиває оптимальний у даних умовах результат найбільш раціонального використання й розподілу ресурсів. Це спостерігається, наприклад, в енерго- і матеріалоємних галузях. В інформаційній економіці, що орієнтована на сітки, на відміну від індустріальної, домінує не закон убутної граничної прибутковості, а прямі сіткові ефекти й тим самим позитивний зворотний зв'язок. Це втілюється в зростаючій граничній прибутковості, що виникає в тому випадку, коли динаміка надходження доходів іде нагору по експоненті

Діючий при цьому позитивний зворотний зв'язок породжується й підсилюється, насамперед, дією прямого сіткового ефекту, який варто розглядати як головне джерело збільшення доходів у зв'язку з ростом масштабів виробництва, тому що їм за визначенням властивий експонентний приріст корисності.

Перехід до сіткової економіки веде до радикальних перетворень кваліфікаційних вимог до трудових ресурсів. Трудові ресурси варто розглядати по трьох векторах: демографічному, професійно-освітньому й культурно-ціннісному. Демографічний вектор відбиває чисельність

трудових ресурсів, природний приріст, статевовіковий склад. Професійно-освітній параметр показує градацію населення за рівнем освіти, розподіл його по регіонах і галузях. Культурно-ціннісний вектор є загальним, не обмеженим і не знищуваним (за винятком фізичного), він може бути споживаним необмеженою кількістю людей протягом як завгодно тривалого часу. Крім того, у процесі споживання культурна цінність як би пожвавлюється, перетворюючись із потенційної у відтворену культурну цінність.

Сьогодні, коли традиційні ресурси й джерела близькі до вичерпання, економічний ріст усе в більшій мірі забезпечується за рахунок використання якісно нових трудових ресурсів. Ріст освітнього ресурсу підсилює виробничий потенціал суспільства й зрушує криву виробничих можливостей). Це означає економічний ріст у масштабах усього суспільства.

Таким чином, освітні ресурси – це сукупність знань, умінь, навичок і здібностей, що перебувають у безперервному розвитку, використання яких веде до збільшення доходів індивідів, зростання прибутку фірм і забезпечення економічного розвитку країн.

Матеріальною основою забезпечення нової якості економічного росту є інвестиційні ресурси, тобто інвестиції, що направляють у господарюючі суб'єкти, для створення й відтворення основних фондів і людського капіталу.

Історично виділялися три фактори росту: праця, земля, капітал. Надалі четвертим фактором виробництва стали вважати підприємництво. Сьогодні необхідно ввести ще ряд факторів, що агрегують особливості сучасного відтворювального процесу. До числа останніх поряд з інформацією, знанням й освітою, безумовно, варто віднести інновації й інвестиції.

Висновки:

- зміни в закономірностях розвитку суспільного виробництва (домінування закону зростаючої граничної прибутковості) обумовлені розвитком сіткових структур і пов'язані з перетворенням інноваційно-інвестиційних ресурсів із запасу в потік;

- інноваційно-інвестиційні ресурси являють собою сукупність інформації, знань, умінь і підприємницьких здібностей, що перетворюються в інноваційний потік у ході інвестиційного процесу й ведуть до нової якості економічного росту;

- перетворення інноваційно-інвестиційних ресурсів у визначальну складову відтворювального процесу дозволяє, по-перше, подолати відносну обмеженість традиційних ресурсів на основі росту продуктивності нематеріальних факторів, по-друге, надати якісну визначеність всій системі еколого-соціально-економічних відносин;

Список літератури:

1. Кондратьев Н.Д. Основные проблемы экономической статистики и динамики. Предварительный эскиз. М. Наука, 1991, 570 с.
2. Вайбер Р. Эмпирические законы сетевой экономики// Проблемы теории и практики управления, 2003, № 3, С.87.
3. Сытник В.Ф., Сорока Х., Еремина Н.В. и др. Компьютеризация информационных процессов на промышленных предприятиях. К. Техніка, 1991, 215 с.
4. Иноземцев В.Л. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы: Учебное пособие для студентов вузов. М. Логос, 2000, 304с.

Отримано: 28.03.2012

УДК 339.03:69.003

О.В. Дикий

МОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

АНОТАЦІЯ

У статті розроблена адаптована до сучасних умов розвитку будівельного ринку програмна процедура імітаційного системно-динамічного моделювання, заснована на кількісних і якісних характеристиках функціонування й розвитку операторів будівельного ринку, інтегрована в структуру оцінки ефективності маркетингової діяльності відповідно до ресурсної бази підприємств будівельної галузі.

Ключові слова: *будівельний ринок, імітаційне моделювання, взаємодія, системно-динамічна модель, конкурентоспроможний потенціал, позиціонування, маркетингова стратегія.*